

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ННІ БіЕМ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ І ПІДПРИЄМНИЦТВА

До захисту допускається
Завідувач кафедри, проф.

_____ В. М. Боронос
« ____ » _____ 2021 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

НА ТЕМУ:

«Податкове планування на підприємстві»

Освітній ступінь – «бакалавр»

Спеціальність – 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Освітня програма – «Фінанси та облік в підприємстві»

Керівник роботи:

_____

(підпис)

Т.О. Ілляшенко _____
(ініціали, прізвище)

Студент:

_____

(підпис)

А.О. Кучерява _____
(ініціали, прізвище)

Група:

_____ Ф-71/2 _____

Суми
2021

ЗМІСТ

РЕФЕРАТ	4
1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ПОДАТКОВОГО ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ	7
1.1 Податкове планування як ключовий елемент управління діяльністю підприємства	7
1.2 Показники для оцінки ефективності запровадження податкового планування.....	11
1.3 Організація податкового планування на підприємстві.....	14
2 ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ПОДАТКОВОГО ПЛАНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА НА ПРИКЛАДІ ТОВ «НОВИЙ ЗІР».....	19
2.1 Загальна характеристика підприємства.....	19
2.2 Розроблення фінансово-економічного плану розвитку підприємства на прикладі ТОВ «Новий зір».....	20
3 ШЛЯХИ ПОКРАЩАННЯ ПОДАТКОВОГО ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ	35
3.1 Планування оподаткування прибутку підприємства	35
3.2 Планування податкового навантаження на підприємстві.....	39
ВИСНОВКИ	44
ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ	46
ДОДАТОК А.....	51
.....	51

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота бакалавра: 51 с., 21 таблиць, 9 рис., 44 джерел.

Метою кваліфікаційної роботи є вивчення теоретико-методичних особливостей податкового планування на підприємстві.

Об'єкт дослідження – методи податкового планування на підприємстві.

Предмет дослідження – податкове планування у ТОВ «Новий зір».

У першому розділі роботи розглянуто основні теоретичні та методичні положення податкового планування, організацію податкового планування на підприємстві, формування адаптивної системи податкового планування на підприємстві.

У другому розділі визначено практичні аспекти податкового планування на підприємстві на прикладі ТОВ «Новий зір».

У третьому розділі запропоновано шляхи оптимізації оподаткування для медичних установ взагалі та ТОВ «Новий зір» зокрема.

ПОДАТКОВЕ ПЛАНУВАННЯ, АДАПТИВНІСТЬ, ПОДАТКОВИЙ ПЛАН, ПОДАТОК, ОПТИМІЗАЦІЯ ОПОДАТКУВАННЯ, ІНДИКАТОРИ ЕФЕКТИВНОСТІ ПОДАТКОВОГО ПЛАНУВАННЯ

ВСТУП

Податкова система, що зараз існує в Україні, передбачає нарахування та сплату значної кількості податків і зборів, що в свою чергу істотно впливає на фінансову діяльність підприємства. Це можна пояснити тим, що податки здійснюють вплив на собівартість товарів, робіт, послуг, а це зумовлює зміну конкурентної позиції підприємства на ринку та його конкурентоздатності. Податок на прибуток підприємства впливає на його розвиток та на інвестиційну привабливість.

В умовах інтеграції України до ЄС, світової економіки питання оптимальної сплати податків набувають все більшого значення і ваги. А саме ефективним податковим плануванням можна досягти оптимізації оподаткування.

Метою податкового планування є певне регулювання управління підприємством відповідно до його стратегії розвитку, за умови врахування актуального податкового законодавства.

Податкове планування є одним з найголовніших інструментів податкової та фінансово-інвестиційної політики підприємства, воно вимагає і наукового обґрунтування, і практичного застосування, а також визначення економічного механізму вказаного процесу, що дозволяє усунути ризики, що можуть виникати при оподаткуванні фінансово-господарської діяльності підприємств.

Питання податкового менеджменту, податкового планування та оптимізації оподаткування розглядаються у працях таких вчених, як: Д.В. Веремчук, В.Г. Боронос, І.Б. Атаманенко, К.В. Ілляшенко, А.В. Єлисеєв, Т.М. Орицин, І.М. Сотник, А. Крісоватий, В. Федосов та ін.

Актуальність і важливість зазначених вище питань для підприємств України та широке обговорення їх у науковому середовищі зумовили вибір теми кваліфікаційної роботи.

Метою кваліфікаційної роботи є вивчення теоретико-методичних

особливостей податкового планування на підприємстві.

Для досягнення поставленої мети було сформульовано й вирішено такі наукові й практичні завдання:

- узагальнено теоретичні основи податкового планування на підприємстві;
- проведено аналіз існуючого методичного забезпечення податкового планування на підприємстві;
- розглянуто основні показники, що використовуються під час податкового планування на підприємстві;
- розглянуто механізм податкового планування на конкретному підприємстві;
- запропоновано напрямки покращання податкового планування на підприємстві.

Об'єкт дослідження – методи фінансово-економічного та податкового планування на підприємствах.

Предмет дослідження – ТОВ «Новий зір».

Базою дослідження стали сучасне законодавство України, а також методичні матеріали, наукова та довідкова література, роботи провідних вітчизняних і зарубіжних економістів, статистичні дані, звітність підприємства.

1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ПОДАТКОВОГО ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

1.1 Податкове планування як ключовий елемент управління діяльністю підприємства

Під податковим плануванням розуміють процес визначення суб'єктом господарювання найефективніших напрямків руху та оптимізації обсягів, структури та складу податкових потоків (вхідних і вихідних) на майбутній період, що засновуються на визначених прогнозах параметрах.

Автори тлумачного словника визначають термін «податкове планування» як «важливий етап здійснення політики управління прибутком підприємства, спрямований на визначення планових сум його податкових платежів у майбутньому періоді і розробку графіка їх сплати (податкового платіжного календаря)» [40, с. 267]. Схожої точки зору притримується і д.е.н., професор І. О. Бланк [8, с. 252] та ін.

Інший підхід стосовно сутності податкового планування визначається тим, що податкове планування є базою у формуванні податкової політики підприємства і пропонує «вибір між різними варіантами здійснення фінансово-господарської діяльності підприємства і розміщення його активів із метою досягнення найнижчого рівня податкових зобов'язань, що виникають при цьому. В основі податкового планування лежить максимальне використання усіх передбачених законом пільг» [9, с. 64].

Автори другого підходу вважають що саме в цьому випадку мова йде про податкове планування, а у першому випадку першого лише про планування податкових платежів. Основні відмінності між цими поняттями наведено в табл. 1.1.

Таблиця 1.1 - Відмінності між плануванням податкових платежів і податковим плануванням [12, 23]

Ознака	Характеристика	
	Планування податкових платежів	Податкове планування
Мета	Обчислення сум окремих податків і загальної суми податкових платежів на плановий період	Оптимізації (мінімізації) сум окремих податків і загальної суми податкових платежів у плановому періоді
Використання податкової пільги	Одноваріантне	Багатоваріантне
Варіантність планування	Розглядаються податкові пільги, які можливі за конкретного виду діяльності	Розглядаються всі можливі податкові пільги, передбачені законодавством
Результат планування	Суми податків, що підлягають сплаті до бюджету	Рівень зменшення податкового навантаження на підприємство

Податкове планування для українських підприємств може бути необхідним засобом адаптації до мінливого зовнішнього середовища. Прогнозування податкових платежів, визначення та аналіз факторів, що впливають на рівень оподаткування, оцінка економічної ефективності вкладання коштів у бізнес за умов існуючого рівня податкового навантаження створюють основу для застосування підприємствами найоптимальнішого варіанту проведення фінансово-господарської діяльності в умовах чинної податкової системи України [2].

Податкове планування надає підприємству можливість уникнути великої кількості складних ситуацій, може нівелювати негативний ефект невизначеності зовнішнього середовища, в якому функціонує підприємство, покращує використання фінансових ресурсів, дозволяє керівництву приймати більш обґрунтовані рішення.

Від загального розміру податків, що сплачує підприємство за відповідний календарний період, залежить: 1) чистий прибуток підприємства; 2) потреба підприємства в оборотних коштах для обслуговування процесу виробництва та реалізації [19].

Таким чином, кожне підприємство повинно шукати законні можливості мінімізації податкових платежів [21].

Тепер розглянемо класифікацію видів податкового планування підприємств (рис. 1.1).

Рисунок 1.1 – Класифікація видів податкового планування підприємств [3, 7, 11, 14, 33]

Якщо розглядати податкове планування як деяку послідовність певних дій, які направлені на оптимізацію потоків податків, можна виділити такі етапи податкового планування (рис. 1.2).

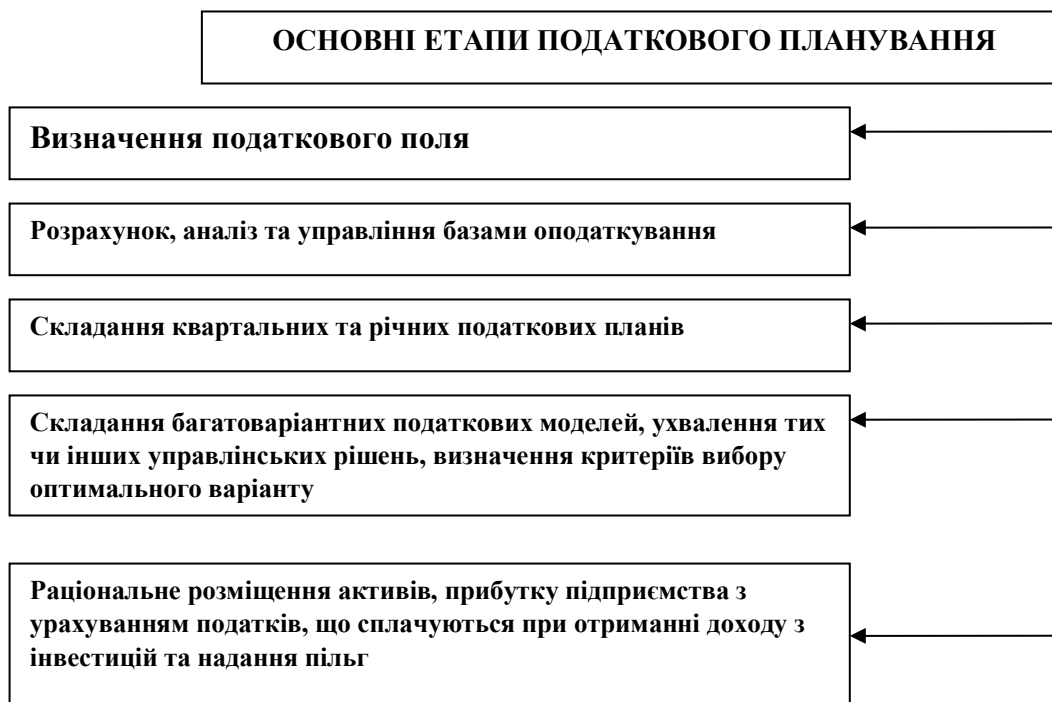

Рисунок 1.2 - Основні етапи та напрямки податкового планування [10, 18, 21]

На відміну від планування податкових платежів, податкове планування передбачає можливість вибору між альтернативними рішеннями щодо застосування певних схем оподаткування. Вказані рішення можуть бути прийняті як на етапі створення підприємства, так і в процесі його фінансово-виробничої діяльності [6, 12, 17, 32, 40].

Алгоритм такого планування зображено на рис. 1.3.

Крім цього, податкове планування з точки зору альтернативності може обумовлюватися врахуванням наступних положень:

- використання спрощених систем оподаткування (єдиний податок для суб'єктів малого підприємництва);
- реєстрація у формі юридичної особи або суб'єкта підприємництва без створення юридичної особи;

Рисунок 1.3 - Алгоритм планування податкових платежів

- зміна напрямів діяльності, структури виробництва, видів продукції (робіт, послуг);
- вибір оптимальної стратегії і тактики при підписанні договорів (угод, контрактів);
- вибір форми оплати праці працівників;
- вибір прийнятної облікової оптимізації ЗЕД тощо [8, 9, 19, 24, 43].

Алгоритм податкового планування зображено на рис. 1.4.

1.2 Показники для оцінки ефективності запровадження податкового планування

Ефективність запровадження на підприємстві податкового планування оцінюють зазвичай за рівнем зменшення податкового

навантаження на підприємство, що у свою чергу визначається через порівняння планових показників з фактично досягнутими [5, 10, 13, 31].

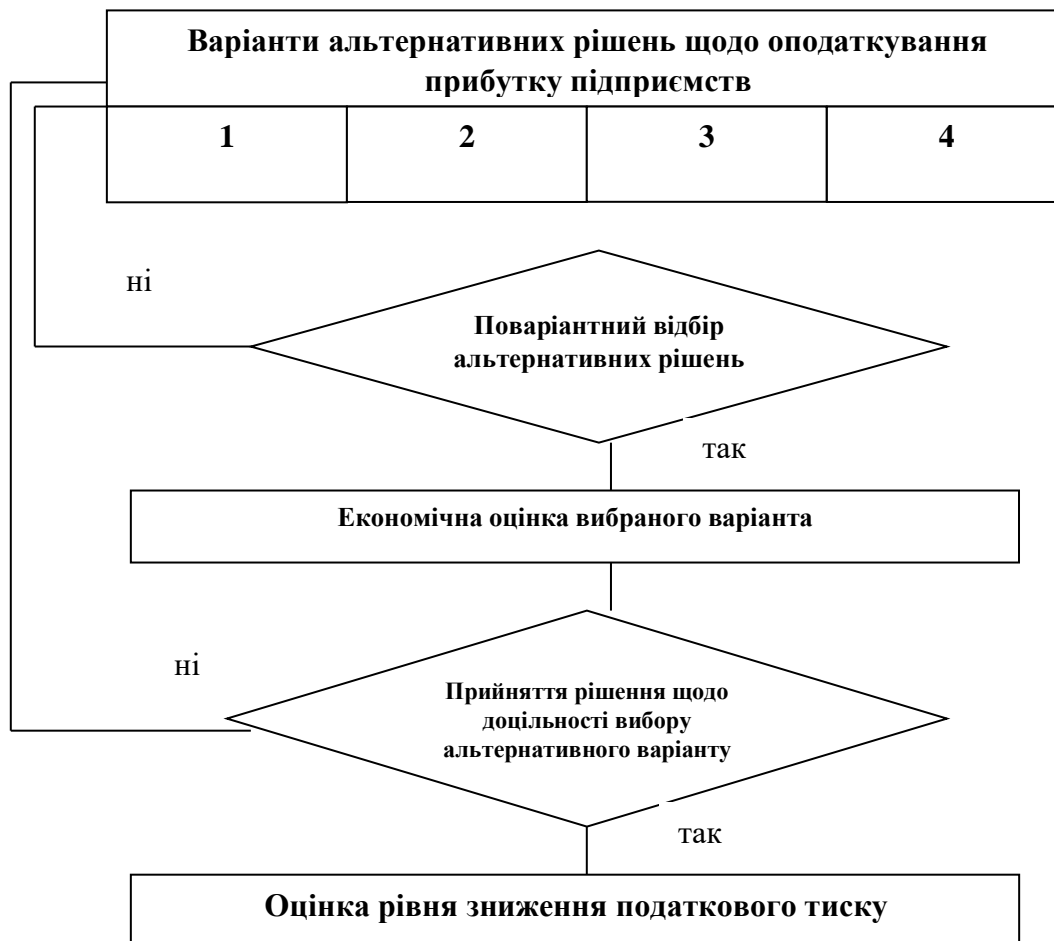

Рисунок 1.4 - Алгоритм податкового планування підприємства

Оцінюється абсолютне і відносне податкове навантаження на підприємство, а також аналізується його заборгованість за податками і зборами. Абсолютне податкове навантаження є відображенням кількісного боку впливу податкової системи на підприємство. Відносне податкове навантаження є додатковою характеристикою цього чинника та показником, що є відображенням якісного боку вказаного процесу [24, 28].

Податки і збори вирізняються за ознаками об'єкта оподаткування і за джерелами сплати, тому при оцінюванні відносного податкового навантаження застосовують систему розрахункових відносних показників оптимізації податкового планування, які представлені в таблиці 1.2.

Таблиця 1.2 - Показники реалізації податкового планування

Назва показника	Алгоритм розрахунку показників
Загальний коефіцієнт ефективності оподаткування	Чистий прибуток / Сукупні податкові витрати
Коефіцієнт податкомісткості продажу	Сукупні податкові витрати / Обсяг продажу
Коефіцієнт оподаткування доходів	Оборотні податкові витрати / Виручка від реалізації товарів, робіт та послуг
Коефіцієнт оподаткування витрат	Податкові витрати, що віднесені до валових витрат / Обсяг продажу товарів, робіт та послуг без ПДВ та АП
Коефіцієнт оподаткування прибутку підприємств	Податок на прибуток / Прибуток підприємства до оподаткування
Коефіцієнт оподаткування ціни	Сума податків, що входить в ціну продукції / Ціна продукції
Коефіцієнт ефективності податкової політики підприємства	Економія податкових платежів / Сума податкових платежів у базовому році
Коефіцієнт пільгового оподаткування операційної діяльності підприємства	Загальна сума податкових пільг / Сума податкових платежів
Показник податкового навантаження	Сума нарахованих податків та внесків x 100 / Чистий прибуток підприємства

Для рівня податкових платежів індикатором може також виступати показник частки податкових відрахувань у доданій вартості, яка вироблена підприємством. Цей показник рекомендується розраховувати щоквартально, враховуючи такі умови: додана вартість визначається додаванням амортизаційних відрахувань, заробітної плати працівників, процентних платежів за позиками, податкових відрахувань і прирівняних до них платежів, прибутку [20, 14, 29].

Важливу роль відводять також коефіцієнту співвідношення конкретних видів податкових платежів до загальної суми податкових відрахувань [15, 16, 18, 25, 30].

І, наприкінці, завершальною метою системи податкового планування є повне, оптимізоване (у відповідності до чинного податкового законодавства і стратегічних показників) складання графіка грошових

потоків податкових відрахувань, які слугують статтями витратної частини бюджету підприємства (тобто в процесі бюджетування).

Таким чином, впровадження на підприємстві податкового планування може надати можливість підприємству планувати надходження грошових коштів, формування прибутків та своєчасну сплату податку на прибуток і, тому уникнути сплати штрафних санкцій та спрямувати вже більшу частину прибутку, який є у розпорядженні підприємства, на розширення діяльності підприємства, його інвестиційно-інноваційний розвиток [20, 25, 37].

1.3 Організація податкового планування на підприємстві

Податкове планування на рівні підприємства — це певний вибір між наявними варіантами проведення економічної діяльності і розміщення активів підприємства з метою досягнення найнижчого рівня податкових зобов'язань, які виникають у даному випадку.

За умови правильної організації податкове планування надає підприємству такі можливості:

- дотримуватися податкового законодавства шляхом правильності розрахунку податків, зборів та інших платежів податкового характеру;
- звести до мінімуму податкові зобов'язання;
- максимально збільшити прибуток;
- розробити структуру взаємовигідних угод із постачальниками і замовниками;
- ефективно керувати грошовими потоками;
- уникати штрафних санкцій [18, 35, 41].

Податкове планування важливе для підприємства завжди: і коли воно процвітає, і коли балансує на межі прибутковості або, що ще гірше, на межі банкрутства. За умови кваліфікованого підходу поліпшення фінансового стану підприємства не буде відбуватися внаслідок податкових порушень.

Податкова схема діяльності кожного підприємства взагалі, так і реалізації кожної угоди зокрема, є індивідуальною і вимагає попереднього планування і розрахунків.

Існує думка, що податкове планування і його обсяги залежать від величини податкового тиску (навантаження) на підприємство. Але з цим не можна погодитися з таких причин [10, 12]:

- 1) податкове планування (розуміючи планування з метою оптимізації податкових платежів) не може залежати від рівня податкового навантаження на підприємство. Бо підприємство застосовує концепцію податкового планування за найменшого рівня податкового навантаження. При цьому застосовуються всі можливі інструменти, форми і методи податкового планування, які не порушують чинного законодавства.
- 2) наявність на підприємстві спеціального структурного підрозділу з податкового планування, утримання його штату, обслуговування в аудиторських і консалтингових фірмах будуть залежати не стільки від рівня податкового навантаження на підприємство, скільки від його фінансових можливостей [21, 26].

У разі відсутності у підприємства коштів на організацію служби податкового планування навіть при високому податковому навантаженні воно не зможе її організувати.

Тому, формуючи службу податкового планування кожне підприємство має виходити, з того, які кошти воно може спрямувати на організацію вказаної діяльності, і чи зможуть ці витрати окупитися і за який час.

Рівні податкового планування на середніх та крупних підприємствах, де формуються спеціальні відділи податкового планування представлені на рис.1.5.

На кожному рівні податкове планування вимагає відповідних знань і навичок [30, 38, 39].

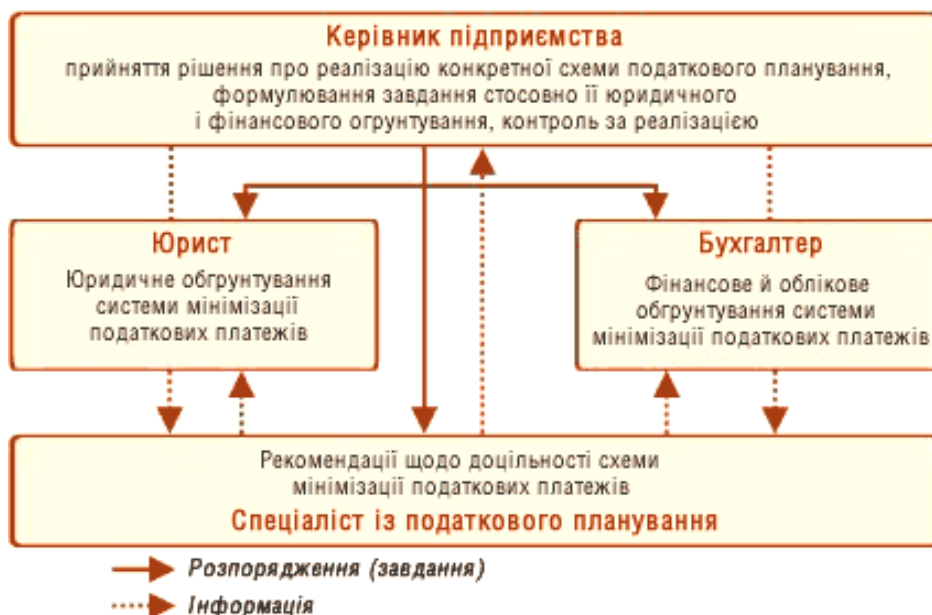

Рисунок 1.5 - Рівні податкового планування

На першому рівні - це вивчення податкових законів і своєчасна і правильна сплата податкових платежів. Потрібно знати лише перелік усіх податків і зборів, об'єкти оподаткування, ставки, джерело і терміни сплати. Обчислити базу оподаткування, помножити її на ставку і віднести за рахунок відповідного джерела — це все, що треба зробити, щоб податок був нарахований [9, 17, 26, 43].

На другому рівні потрібно оптимально сплачувати податкові платежі (планувати пропорційність прибутків і витрат в одному податковому періоді, уникати дебіторської заборгованості, щоб не платити зайвого), аналізувати фінансовий стан підприємства.

На третьому рівні потрібно платити мінімально, застосовуючи законні методи зменшення податкового тиску.

Таким чином, ефективність податкового планування значно підвищується за умови правильної і цілеспрямованої організації, що передбачає формування колективу людей, які виконуватимуть цю роботу, розробку плану, цілей і завдань податкового планування, а також розробку і реалізацію схем мінімізації податкових платежів [6, 9, 15, 22].

Детальна характеристика етапів податкового планування на підприємстві представлена на рис.1.6.

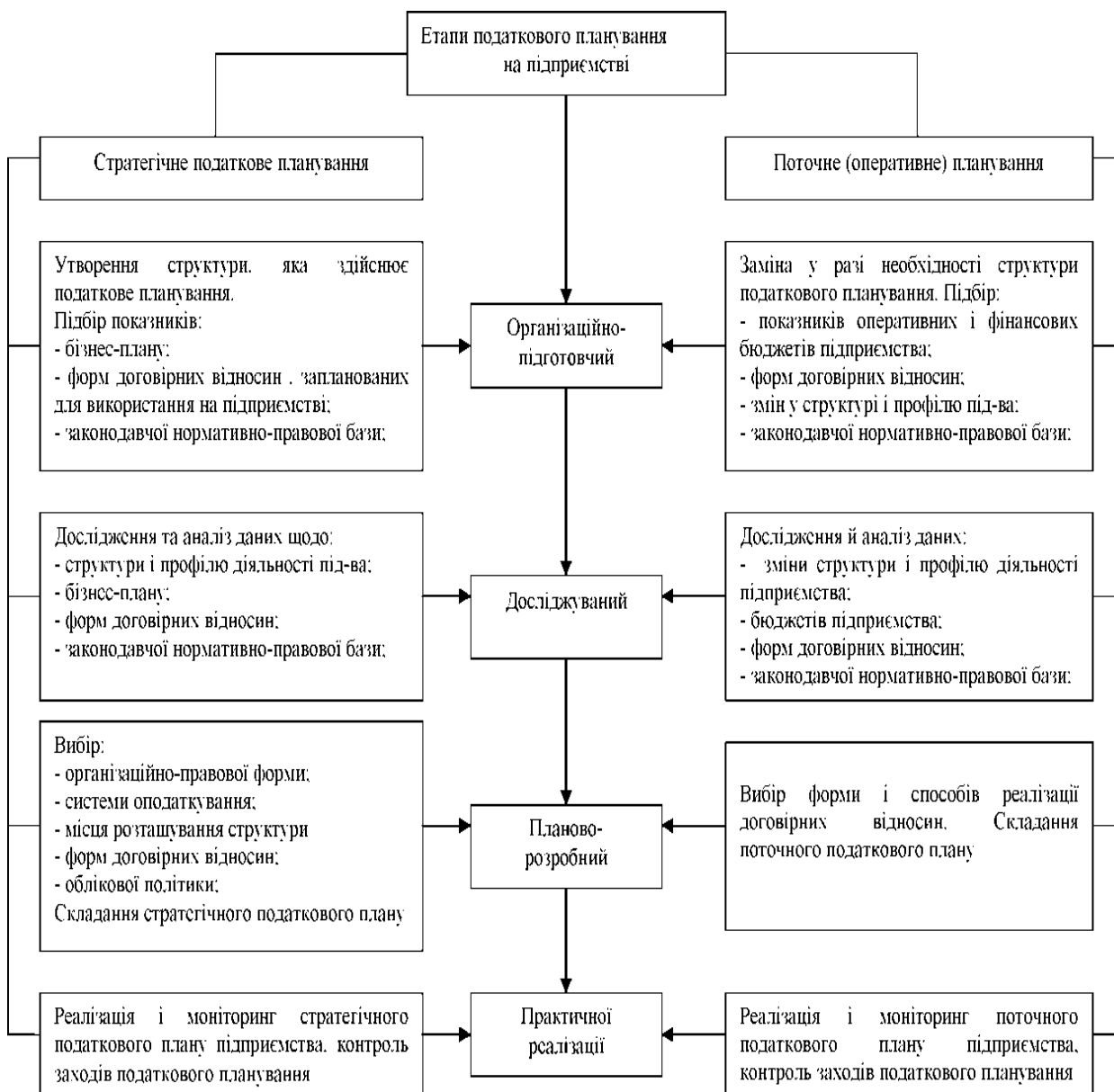

Рисунок 1.6 – Характеристика етапів податкового планування на підприємстві

Основними методами податкового планування, що найчастіше застосовуються на підприємствах є такі:

- метод заміни відносин (зміни податкової юрисдикції);
- метод зміни (вибору) діяльності податкового суб'єкта;
- метод зміни податкового суб'єкта;
- метод розділення відхилень;

- метод відстрочення податкового платежу;
- метод прямого скорочення об'єкта оподаткування;
- метод делегування податкової відповідальності підприємству – сателіту;
- метод податкової оптимізації;
- метод варіаційно-порівняльного аналізу нових проектів;
- метод попередньої податкової експертизи нових проектів;
- метод застосування законодавчо встановлених пільг та преференцій, тощо [1, 7, 13, 27].

У наступному розділі роботи перейдемо до практичних аспектів податкового планування на підприємстві за методами попередньої податкової експертизи нових проектів та варіаційно-порівняльного аналізу нових проектів та ін.

2 ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ПОДАТКОВОГО ПЛАНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА НА ПРИКЛАДІ ТОВ «НОВИЙ ЗІР»

2.1 Загальна характеристика підприємства

Клініка «Новий зір», що розглядається у роботі надає клієнтам повне обстеження зору, а також організовує консультації українських і закордонних офтальмологів. Для діагностики в клініці використовуються спеціальні методики й устаткування.

Клініка використовує:

- кератотопографію (сканування всієї поверхні роговиці, визначення її заломлюючої сили, виявляє ранні стадії кератоконуса);
- лазерно-оптичну біометрію (ІОЛ-майстер) (досліджується стан зору, для точного підбору штучного кришталика);
- факоемульсіфікацію з імплантацією інтраокулярної лінзи (ІОЛ);
- вискоканалостомію й непроникаючу глибоку склеротомію;
- флуоресцентну ангіографію (HRA) для вивчення структури очного дна, виявлення глаукоми, діабетичної ретинопатії на ранніх стадіях;
- на оптичному когерентному томографі (ОСТ) досліджується задній відрізок ока - сітківка і голівка зорового нерва;

«Новий зір» - єдина в Україні мережа клінік, яка використовує абсолютно всі існуючі у світовій практиці напрямки лікування захворювань очей: хірургічні, косметичні, терапевтичні та оптичні (більше 200 послуг з діагностики, консультації та відтворення зору).

«Новий зір» - найбільша в Україні мережа офтальмохірургічних клінік, які на сьогодні розташовані у Києві, Харкові, Дніпропетровську, Хмельницькому, Черкасах, Сумах та Запоріжжі. У 2009 році була відкрита клініка в м.Суми.

2.2 Розроблення фінансово-економічного плану розвитку підприємства на прикладі ТОВ «Новий зір»

Як свідчать дані бухгалтерського обліку (додаток А) діяльність національної мережі підприємств «Новий зір» у 2019-2020 роках була не дуже успішною. Про це, зокрема, говорять суми збитків, які відображено у фінансовій звітності підприємства за відповідні періоди: збитки 2020 року становили 2110 тис. грн. проти 1510 тис. грн. для 2019 року.

Неефективна організація і управління бізнесом в цілому по Україні змусила керівництво та власників бізнесу провести детальний аудит та ревізію всіх бізнес-процесів мережі клінік та отримати пропозиції щодо їх реінжинірингу

Проведене детальне обстеження цілого ряду клінік, які об'єднані під єдиним брендом – «Новий зір», показало, що є економічно недоцільним та невиправданим намагання надавати повний спектр послуг у сфері офтальмології на периферії. Така стратегія передбачає необхідність акумуляції значного грошового капіталу для фінансування капітальних витрат та оренди приміщень відповідної площі.

Головна пропозиція полягає в тому, що необхідно створити єдину по Україні офтальмологічну «операційну» із центром у м. Київ (у м.Харків та інших великих містах України за наявності аргументованих відповідних розрахунків). Вся решта клінік повинна займатися виключно функцією обслуговування клієнтів та надання невідкладної медичної допомоги.

Керівництво Сумського відділення доручило заступнику директора з питань економіки та фінансів спрогнозувати податки, які будуть підлягати сплаті до бюджету за нової схеми організації бізнесу та надати свої пропозиції щодо оптимізації податкового навантаження.

В рамках даного бізнес-плану передбачається відкрити мережу з декількох невеликих офтальмологічних регіональних клінік. Клініки будуть

надавати консультаційно-діагностичні послуги, займатися підбором окулярів, їх виготовленням і ремонтом.

Крім того, клініки будуть служити каналом продажів послуг «центральної операційної» (розміщених у містах мільйонниках), у яких будуть провадитися такі операції, як хірургія катаракти, лікування короткозорості й глаукоми.

Проект буде розвиватися за наступними етапами:

1. Відкриття якісно нової клініки в м. Суми, відпрацювання технології роботи.

2. Розширення мережі клінік.

3. Оснащення та введення в експлуатацію центральної операційної.

Було зареєстроване нове підприємство 2 квітня 2021 року.

Вартість проекту. Вартість відкриття першої клініки «Новий зір» складає приблизно 1,5 млн. грн.

Дані кошти будуть спрямовані на придбання устаткування, ремонт та обробку приміщення, одержання ліцензій і погоджень, а також на підтримку роботи клініки на період до виходу на рівень беззбитковості.

Таблиця 2.1 – Інвестиційні витрати

Рядок	Квітень 2021	Травень 2021
Ремонт й обробка приміщення	200000	66700
Закупівля й монтаж устаткування	91190	600000
Придбання меблів	80500	34500
Інструменти, спецодяг, видаткові	0	20000
Ліцензування	0	105000
Оплата 1-го й останнього місяців оренди	80000	0
Разом	451690	826200

Мінімально можливий перелік устаткування і обладнання для надання послуг Сумським регіональним відділенням приватної офтальмологічної клініки «Новий зір» наведено в таблиці 2.2.

Таблиця 2.2 – Перелік необхідного технологічного обладнання

Устаткування та обладнання	Кількість, одиниць	Країна-виробник	Вартість, грн.
Гоніоскоп 4-х дзеркальний "Ocular"	1	США	3300
Тонometr зі стетфонендоскопом (Ей энд Ді)	1	Японія	260
Авторефкератометр MRK-7000 Huvitz (Повірений)	1	П-Корея	70400
Лампа щілинна SL-P-00	1	Німеччина	5400
Набір пробних окулярних лінз SHIN Nippon	1	Японія	9200
Непрямий бінокулярний офтальмоскоп, модель Omega 500 C-04.33. 531 Heine	1	Німеччина	30500
Офтальмоскоп ручний з підзарядкою від мережі Beta 200S 3-261 -20-376 Heine Optotechnik	1	Німеччина	17400
Комп'ютерний периметр Centerfield II .Oculus/ АПЗ-30/50/100 Перитест (без комп'ютера)	1	Німеччина	192600
Апарат К- лазерний "ЛІАСТ-01" (ТОВ "ТРИМА")	1	Росія	11260
Апарат магнітотерапевтичний АМО-АТОС із Приставкою Амбліо-1	1	Росія	16200
Приставка для лікування спазму акомодатії "КАСКАД" до апп. АМО-АТОС (ТОВ "ТРИМА")	1	Україна	10700
Індикатор внутріочного тиску ІГД-02 "ІРА"	1	Україна	6000
Комп'ютерний безконтактний автоматичний тонометр КТ-800	1	П-Корея	70400
Автоматичний проектор знаків ССР-3100 з пультом ДУ, Huvitz) з російськими буквами (з проекційним екраном).	1	П-Корея	14100
Робоче місце лікаря офтальмолога "Ортопол"	1	Польща	52000
Шафа медична	1	Україна	2600
Кварцова лампа КРИСТАЛ-2 закритого типу (Росія)	1	Україна	1300
Стіл електричний для офтальмологічних приборів регульований по висоті (П-Корея)	2	П-Корея	5200
Стіл для лікаря (1 тумб.на опорах)	1	Україна	1500
Стілець для лікаря /пацієнта	2	Україна	450
Вішалка напольная ВН-1	1	Україна	300
Кушетка медична КМС-1	1	Україна	1500
Стілець медичний 030\ S(с ліфт газом)	2	Україна	3000
Таблиці порогові Юстової для дослідження кольоросприйняття	1	Україна	930
Лінза Гольмана, Санкт-Петербург (ТОВ "Аскін")	2	Росія	670
ДіоптриметрТW/1001 фірми TOWOC	2	Китай	7050
Повітреочісник-зволожувач-іонізатор Air Oomfort	2	П-Корея	5500
Контейнер для замочування інструментів (КДС-КРОНТ)	1	Росія	370

Продовження таблиці 2.2

Кондиціонер	1	Японія	11000
Скзофтальмометр	1	Росія	2400
Ретіноскоп електричний ВЕТА 200,3-5в	1	Німеччина	6000
Лінза для офтальмоскопії із щілинною лампою 60Д або 75Д (ТОВ "Аскін")	1	Росія	1100
Лінза асферична для офтальмоскопії з бінокулярним офтальмоскопом 30д або 20д (ТОВ"Аскін")	1	Росія	1800
Аскан+пахіметр Tomey	1	Японія	99000
Оправа пробна з телескопічними	2	Росія	1400
Скіаскопічні лінійки, набір	1	Росія	1260
Ручний дзеркальний офтальмоскоп	1	Росія	1070
Жалюзі на вікна	1	Росія	2200
Тонometr Маклакова ТТМ-2	2	Росія	300
		РАЗОМ:	691190

Вартість отриманні різних видів ліцензій на медичні послуги складає приблизно 105000 грн.

Додатково планувалося придбати нові меблі на суму 115000 грн. (у тому числі для маніпуляційного кабінету, малої операційної, палати, кімнати персоналу, кабінету головного лікаря, майстерні та холу).

Розрахунок необхідної площі й вимоги до приміщення для продовження ліцензії на надання медичних послуг. Прийнято рішення в цілях мінімізації витрат розглянути можливість оренди меншого за площею приміщення, але достатнього для виконання ліцензійних умов.

Мінімальна сумарна площа приміщень відповідно до норм становить 120 кв.м. Вимоги до приміщення ліцензії передбачають наявність окремого входу або, як мінімум, окремого входу у блок приміщень, що перебувають у загальному будинку.

Маркетинговий аналіз. В Україні спостерігається загальна тенденція до дефіциту фахівців-офтальмологів в амбулаторно-поліклінічній мережі. Чисельність офтальмологів амбулаторно-поліклінічної ланки на 10 тис. населення становить в середньому по Україні 0,55 при числі штатних посад 0,78 на 10 тис. населення, що свідчить про неукomплектованість наявних штатів.

Така ситуація дозволяє вважати, що клініка буде працювати на ринку, де має місце дефіцит пропозиції, що знижує інвестиційні ризики. Загальним напрямком розвитку галузі є активне впровадження стаціонарозаміщуючих, ресурсозбрежних клінічних технологій, часткове виведення на амбулаторний рівень лікувальної (консервативної й хірургічної) допомоги, комплексне вдосконалювання заходів з профілактики захворювань, підвищення оборотності пацієнтів з офтальмологічною допомогою. Вкрай серйозним питанням залишається наближення якісної офтальмологічної допомоги до жителів села.

Підвищення ефективності лікування офтальмопатології неможливе без належного матеріально-технічного забезпечення офтальмологічних клінік. Створення мережі клінік в рамках даного проекту лежить в загальному руслі розвитку офтальмологічної галузі, що дозволяє вважати обрану стратегію правильною, а також розраховувати на майбутню підтримку влади в районах роботи клініки.

Потенційний обсяг ринку. Захворюваність патологією органів зору на території України становить близько 11 тис. на 100 тис. населення. З урахуванням захворювань ока й аномалій рефракції число відвідувань до лікарів-офтальмологів становить близько 20,5 млн. на рік, тобто за офтальмологічною допомогою щорічно звертається кожен другий громадянин України.

Чисельність населення у м. Суми в 2020 році становить приблизно 270 тис. чоловік. При цьому спеціалізованих офтальмологічних клінік у м. Суми із повним набором необхідного обладнання майже немає. За таких обставин конкуренція є, але вона у найближчому майбутньому не вважається критичною.

SWOT-аналіз офтальмологічної клініки. Позначення: S- Сила, W- слабкість, O - можливість, T – загрози. Оцінки: z-важливість, p-визначеність, V- значимість (розраховується, як $z^* p/100$) Кожен фактор оцінюється з урахуванням його значимості (z) - оцінки його важливості для ведення бізнесу

з урахуванням визначеності цієї оцінки (тобто ймовірності того, що вона - помилкова).

Для кожного з полів матриці SWOT виведена середня арифметична оцінка U . Введення цих оцінок дозволяє, крім іншого, відобразити на діаграмах значимість переваг, слабкостей, можливостей і загроз, порівняти їх між собою й візуально оцінити привабливість стартової позиції нового бізнесу.

Таблиця 2.3 - Матриця SWOT.

<p>Сили $U=214,00$</p> <p>S1: Розташування об'єкта - $z=90$ $p=100$ $v=90$ Місце розташування клініки в м. Суми є перевагою, оскільки при платоспроможності населення, майже на такому ж рівні, як і в Києві, рівень конкуренції в м. Суми істотно нижчий.</p> <p>S2: Оригінальна концепція - $z=30$ $p=80$ $v=24$ Планована концепція дозволяє вивести на перший план медичні послуги поточного характеру.</p> <p>S3: Оподаткування - $z=100$ $p=100$ $v=100$ Звільнення основного виду діяльності від сплати ПДВ</p>	<p>Слабкості $U=53,00$</p> <p>W1: Відстрочка одержання доходів - $z=40$ $p=70$ $v=28$ Клініка, створена за аналогічними стандартами вже існує та веде діяльність.</p> <p>W2: Відсутність досвіду - $z=25$ $p=100$ $v=25$ Ініціатор проекту не має досвіду самостійного керування комерційною клінікою.</p>
<p>Можливості $U=91,00$</p> <p>O1: Розвиток регіону - $z=60$ $p=70$ $v=42$ Концепція розвитку Сумського регіону передбачає зростання кількості потенційної клієнтури.</p> <p>O2: Проведення високотехнологічних операцій - $z=70$ $p=70$ $v=49$ Концепція розвитку офтальмології передбачає підвищення ролі високотехнологічного амбулаторного лікування, а наявність мережі власних клінік забезпечить надійні канали продажів</p>	<p>Загрози $U=39,70$</p> <p>T1: Зростання пропозицій - $z=70$ $p=21$ $v=14,7$ Значне зростання пропозицій амбулаторних офтальмологічних послуг може викликати загальне зниження цін.</p> <p>T2: Загальноекономічні загрози - $z=50$ $p=50$ $v=25$ Макроекономічні проблеми можуть викликати скорочення доходів населення та, як наслідок, зменшення попиту на послуги.</p>

Маркетинговий аналіз дозволив сформулювати прогностичні показники щодо обсягів надання медичних послуг за відповідним напрямком.

Таблиця 2.4 – Перелік послуг, які передбачається реалізовувати у рамках проекту

Найменування	Початок продажів	Ціна, грн.
Консультації й діагностика	30.07.2021	560
Підбір окулярів	30.07.2021	260
Мала хірургія	30.07.2021	1480
Виготовлення окулярів	30.07.2021	180
Настроювання й ремонт окулярів	30.07.2021	60

Проведемо розрахунок максимально доступного ресурсу робочого часу.

Таблиця 2.5 – Розрахунок ресурсу робочого часу

	Кількість штатних одиниць	Кількість робочих годин в місяць на людину	Доступний обсяг робочого часу (годин)
Офтальмолог	2	176	352
Оптик	1	176	176

Для прогнозу обсягів продажів приймаємо наступні припущення:

Витрати часу на консультації й підбір окулярів становлять 30 хвилин, на операції малої хірургії - 1 година, виготовлення окулярів - 1 година, налаштування та ремонт окулярів - 15 хвилин.

50% часу офтальмологів витрачається на консультації і діагностику, по 25% - на підбір окулярів і малу хірургію; 60% часу спеціаліста йде на виготовлення окулярів, 40% - на ремонт і налаштування окулярів.

Після відкриття клініки завантаження складатиме 20% від наявних виробничих потужностей; протягом 6 місяців планується вийти на рівень 70%; протягом наступних 6 місяців - на рівень 90%-вого завантаження. Очікується, що даний рівень буде підтримуватися протягом усього проекту.

Розрахунок щомісячного обсягу продажів послуг наведений у таблиці 2.6 сторінкою нижче.

Таблиця 2.6 - Розрахунок обсягу продажів на 1-й, 6-й й 12-й місяці

	Розподіл часу за видами послуг (%)	Доступний обсяг робочого часу (л*Г)	Витрати часу на 1 клієнта (г.)	Максимальна кількість клієнтів (у міс.)	Кількість клієнтів при завантаженні 20% (у перший місяць)	Кількість клієнтів при завантаженні 70% (на 6-й місяць)	Кількість клієнтів при навантаженні 90% (на 12-й місяць)
Офтальмологи		352					
Консультації й діагностика	50%	176	0,5	352	70	246	317
Підбор окулярів	25%	88	0,5	176	35	123	158
Мала хірургія	25%	88	1	88	18	62	79
Оптик		176					
Виготовлення окулярів	60%	106	1	106	21	74	95
Настроювання й ремонт окулярів	40%	70	0,25	282	56	197	253

План по персоналу наведений у таблиці 2.7

Таблиця 2.7 – План персоналу

ПОСАДА		Заробітна плата, грн	Регулярність
Управління			
Головний лікар	1	30000	Щомісяця, весь період в-ва
Адміністратор	2	12000	Щомісяця, весь період в-ва
Прибиральниця	2	8000	Щомісяця, весь період в-ва
Виробництво			
Офтальмолог	2	34000	Щомісяця, весь період в-ва
Оптик (майстер)	1	12000	Щомісяця, весь період в-ва
Медсестра	1	8000	Щомісяця, весь період в-ва

Усього : 9 чол., загальна сума зарплати на місяць 104000 грн.

Усього в клініці передбачено 4 співробітника, що безпосередньо беруть участь у створенні доданої вартості й 5 адміністративних співробітників. При цьому, варто мати на увазі, що головний лікар також може проводити прийом і лікування пацієнтів. Доходи від даної діяльності головного лікаря не включені в розрахунки і є додатковим резервом прибутковості проекту.

Діючі показники ставок податків і зборів зазначені у таблиці 2.8.

Таблиця 2.8 – Ставки податків і зборів

Назва податку	Ставка
Податок на прибуток	18 % (2014 р.)
ПДВ	0, 7 та 20%
ЕСВ	22%

У 2021 році діятимуть постійні основні ставки: податку на прибуток підприємств в розмірі 18%, податку на додану вартість - 20%.

Оподаткування ПДВ операцій з постачання лікарських засобів та виробів медичного призначення здійснюється за ставкою 7%. Пільговий податковий режим по медичних послугах передбачений Податковим Кодексом України. Відповідно до даної статті не підлягає оподатковуванню реалізація на території України медичних послуг, надаваних медичними організаціями й (або) установами, у тому числі лікарями, що займаються приватною медичною практикою, за винятком косметичних, ветеринарних і санітарно-епідеміологічних послуг. При цьому, послуги виготовленню, настроюванню й ремонту окулярів обкладають ПДВ на загальних підставах.

Склад загальних витрат наведено у таблиці 2.9. У розрахунки закладено щомісячні витрати на рекламу, яка починається за 2 місяці до початку прийому пацієнтів. Середньомісячні витрати на рекламу складають 7400 грн.

Таблиця 2.9 – Середньорічні операційні витрати проекту

Назва	Сума	Платежі
Управління		
Оренда	40000	Щомісячно, з 3 по 36 міс.
Виробництво		
Витратні матеріали, в т.ч. бахіли	6000 1700	Щомісячно, на весь період виробництва
Маркетинг		
Реклама	7400	Щомісячно, з 3 по 36 міс

Сформуємо фінансовий план проекту.

Ціни продажу послуг за місяцями проекту наведено у таблиці 2.10.

Таблиця 2.10 – Ціни продажу послуг протягом проекту, грн.

	2021											
	4	5	6	7	8	9	10	11	12			
Консультації й діагностика	560	560	560	560	560	560	560	560	560	560	560	560
Підбір окулярів	260	260	260	260	260	260	260	260	260	260	260	260
Мала хірургія	1480	1480	1480	1480	1480	1480	1480	1480	1480	1480	1480	1480
Виготовлення окулярів	180	180	180	180	180	180	180	180	180	180	180	180
Настроювання й ремонт окулярів	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60
	2022											
Консультації й діагностика	560	560	560	560	560	560	560	560	560	560	560	560
Підбор окулярів	260	260	260	260	260	260	260	260	260	260	260	260
Мала хірургія	1480	1480	1480	1480	1480	1480	1480	1480	1480	1480	1480	1480
Виготовлення окулярів	180	180	180	180	180	180	180	180	180	180	180	180
Настроювання й ремонт окулярів	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60
	2023											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Консультації й діагностика	560	560	560	560	560	560	560	560	560	560	560	560
Підбор окулярів	260	260	260	260	260	260	260	260	260	260	260	260
Мала хірургія	1480	1480	1480	1480	1480	1480	1480	1480	1480	1480	1480	1480
Виготовлення окулярів	180	180	180	180	180	180	180	180	180	180	180	180
Настроювання й ремонт окулярів	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60
	2024											
	1	2	3									
Консультації й діагностика	560	560	560									
Підбор окулярів	260	260	260									
Мала хірургія	1480	1480	1480									
Виготовлення окулярів	180	180	180									
Настроювання й ремонт окулярів	60	60	60									

Спрогнозуємо кількісні показники обсягів продажів медичних послуг клініки «Новий зір» на наступні декілька років (2021-2024 р.)

Таблиця 2.11 – Планові обсяги продажу медичних послуг, одиниць

	2021											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Консультації й діагностика	-	-	-	-	-	-	-	70	99	129	158	187
Підбор окулярів	-	-	-	-	-	-	-	35	50	64	79	94
Мала хірургія	-	-	-	-	-	-	-	18	25	33	40	47
Виготовлення окулярів	-	-	-	-	-	-	-	21	30	39	48	56
Настроювання й ремонт окулярів	-	-	-	-	-	-	-	56	80	103	126	150
	2022											
Консультації й діагностика	217	246	258	270	282	293	305	317	317	317	317	317
Підбор окулярів	108	123	129	135	140	146	152	158	158	158	158	158
Мала хірургія	55	62	82	101	120	140	160	179	179	179	179	179
Виготовлення окулярів	65	74	74	76	78	79	81	83	84	86	88	90
Настроювання й ремонт окулярів	174	197	197	202	206	211	216	220	225	230	234	239
	2023											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Консультації й діагностика	317	317	317	317	317	317	317	317	317	317	317	317
Підбор окулярів	158	158	158	158	158	158	158	158	158	158	158	158
Мала хірургія	179	179	179	179	179	179	179	179	179	179	179	179
Виготовлення окулярів	92	93	95	95	95	95	95	95	95	95	95	95
Настроювання й ремонт окулярів	244	248	253	253	253	253	253	253	253	253	253	253

	2024		
	1	2	3
Консультації й діагностика	317	317	317
Підбор окулярів	158	158	158
Мала хірургія	179	179	179
Виготовлення окулярів	95	95	95
Настроювання й ремонт окулярів	253	253	253

Наявність інформації про розцінки на медичні послуги та прогнозні показники ємності ринку дозволяють спрогнозувати обсяги продажів відповідних медичних послуг у грошовому вимірі.

Таблиця 2.12 – Надходження від продажу послуг, грн.

	2021											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Консультації й діагностика	-	-	-	-	-	-	-	39200	55440	72240	88480	104720
Підбор окулярів	-	-	-	-	-	-	-	9100	13000	16640	20540	24440
Мала хірургія	-	-	-	-	-	-	-	26640	37000	48840	59200	69560
Виготовлення окулярів	-	-	-	-	-	-	-	3780	5400	7020	8640	10080
Настроювання й ремонт окулярів	-	-	-	-	-	-	-	3360	4800	6180	7560	9000
Разом								82080	115640	150920	184420	217800
	2022											
Консультації й діагностика	121520	137760	144480	151200	157920	164080	170800	177520	177520	177520	177520	177520
Підбор окулярів	28080	31980	33540	35100	36400	37960	39520	41080	41080	41080	41080	41080
Мала хірургія	81400	91760	121360	149480	177600	207200	236800	264920	264920	264920	264920	264920
Виготовлення окулярів	11700	13320	13320	13680	13140	14220	14580	14940	15120	15480	15840	16200
Настроювання й ремонт окулярів	10440	11820	11820	12120	12360	12660	12960	13200	13500	13800	14040	14340
Разом	253140	286640	324520	361580	397420	436120	474660	511660	512140	512800	513400	514060
	2023											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Консультації й діагностика	177520	177520	177520	177520	177520	177520	177520	177520	177520	177520	177520	177520
Підбор окулярів	41080	41080	41080	41080	41080	41080	41080	41080	41080	41080	41080	41080
Мала хірургія	264920	264920	264920	264920	264920	264920	264920	264920	264920	264920	264920	264920
Виготовлення окулярів	16560	16740	17100	17100	17100	17100	17100	17100	17100	17100	17100	17100
Настроювання й ремонт окулярів	14640	14880	15180	15180	15180	15180	15180	15180	15180	15180	15180	15180
Разом	514720	515140	515800	515800	515800	515800	515800	515800	515800	515800	515800	515800
	2024											
Консультації й діагностика	177520	177520	177520	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Підбор окулярів	41080	41080	41080	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Мала хірургія	264920	264920	264920	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Виготовлення окулярів	17100	17100	17100	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Настроювання і ремонт окулярів	15180	15180	15180	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом	515800	515800	515800	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Загальні надходження по проекту складають за весь термін 13 584 260 грн. Важливу роль в процесі планування сум податків і зборів відіграє планування витратної частини. У таблиці 2.13 вказано матеріальні витрати по проекту.

Продовження таблиці 2.15

	2024		
	1	2	3
Головний лікар	30000	30000	30000
Адміністратор 1	6000	6000	6000
Адміністратор 2	6000	6000	6000
Прибиральниця1	4000	4000	4000
Прибиральниця2	4000	4000	4000
Офтальмолог 1	17000	17000	17000
Офтальмолог 2	17000	17000	17000
Оптик (майстер)	12000	12000	12000
Медсестра	8000	8000	8000
Разом сума, що обкладається єдиним соціальним внеском	104000	104000	104000
Сума єдиного соціального внеску	22880	22880	22880

Загальна сума єдиного соціального внеску, що буде сплачена протягом всього життєвого циклу реалізації проекту дорівнює 732160 грн.

3 ШЛЯХИ ПОКРАЩАННЯ ПОДАТКОВОГО ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

3.1 Планування оподаткування прибутку підприємства

Розрахуємо суму податку на прибуток підприємства. Підприємство, яке розглядається у даній роботі має право на застосування ставки податку на прибуток підприємств у розмірі 0% на період з 1 квітня 2021 року до 31 грудня 2021 року за умови виконання певних вимог (ст. 44 ПКУ).

Тобто ставка податку на прибуток 0% може використовуватись лише протягом першого року функціонування підприємства. Для цілей оптимізації податків застосування такої пільги є малоефективним і недієвим.

Сума витрат, пов'язана з ремонтом і поліпшенням об'єктів основних засобів (у тому числі орендованих), у розмірі, що не перевищує 10% сукупної балансової вартості всіх груп основних засобів на початок звітного року, відноситься до витрат звітного податкового періоду, в якому такий ремонт і поліпшення було здійснено.

Зауважимо, що у податковому обліку до поліпшення основних засобів належить як поточний, так і капітальний ремонт, витрати на проведення якого в межах ремонтного ліміту можна включати до податкових витрат. Витрати, які перевищують 10% ремонтного ліміту, відносяться на збільшення первісної вартості відремонтованого або покращеного об'єкта основних засобів та амортизуються у складі цієї вартості.

За нормами п. 146.1 ст. 146 Податкового Кодексу в орендаря на балансі враховується лише вартість ремонтів орендованих основних засобів, оскільки орендар не враховує балансову вартість об'єкта оперативного лізингу (оренди), за якою він обліковується на балансі орендодавця.

Таким чином бачимо, що амортизації будуть підлягати ремонт й обробка приміщення, закупівля й монтаж устаткування, придбання меблів,

а ось витрати на інструменти, спецодяг, видаткові матеріали, ліцензування та оплату 1-го й останнього місяців оренди приміщень незважаючи на інвестиційний характер будуть списуватися на витрати повністю в тому періоді, в якому вони виникли.

Зважаючи на зазначене вище, розрахуємо фінансові результати і отримані дані занесемо у таблицю 3.1.

Таблиця 3.1 – Планові прибутки-збитки за проектом, тис. грн.

	2021											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Надходження всього	-	-	-	0	0	0	0	82,08	115,64	150,92	184,42	217,8
Амортизація обладнання та НА	-	-	-	0	0	0	0	17,88	17,88	17,88	17,88	17,88
Матеріальні витрати	-	-	-	80	125	47,4	47,4	55,1	55,1	55,1	55,1	55,1
Витрати на заробітну плату	-	-	-	0	0	0	0	104	104	104	104	104
Нарахування на заробітну плату	-	-	-	0	0	0	0	22,88	22,88	22,88	22,88	22,88
Фінансовий результат	-	-	-	-80	-125	-47	-47,4	-11,8	-84,2	-48,9	-15,4	17,9
Податок на прибуток	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Чистий ФР	-	-	-	-80	-125	-47	-47,4	-11,8	-84,2	-48,9	-15,4	17,9
Кумулятивний ФР	-	-	-	-80	-205	-252	-299,8	-417,6	-501,8	-550,8	-566,2	-548,2
	2022											
Надходження всього	253,14	286,64	324,52	361,58	397,42	436,12	474,66	511,66	512,14	512,8	513,4	514,06
Амортизація обладнання та НА	17,88	17,88	17,88	17,88	17,88	17,88	17,88	17,88	17,88	17,88	17,88	17,88
Матеріальні витрати	55,1	55,1	55,1	55,1	55,1	55,1	55,1	55,1	55,1	55,1	55,1	55,1
Витрати на заробітну плату	104	104	104	104	104	104	104	104	104	104	104	104
Нарахування на заробітну плату	22,88	22,88	22,88	22,88	22,88	22,88	22,88	22,88	22,88	22,88	22,88	22,88
Фінансовий результат (ФР)	53,3	86,8	124,7	161,7	197,6	236,3	274,8	311,8	312,3	312,9	313,5	314,2
Податок на прибуток	9,6	15,6	22,4	29,1	35,6	42,5	49,5	56,1	56,2	56,3	56,4	56,6
Чистий ФР	43,7	71,2	102,2	132,6	162,0	193,7	225,3	255,7	256,1	256,1	257,1	257,6
Кумулятивний ФР	-504,6	-433,4	-331,2	-198,6	-36,6	157,2	382,5	638,2	894,2	115,1	140,8	166,6

Продовження табл. 3.1

	2023											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Надходження всього	514,72	515,14	515,8	515,8	515,8	515,8	515,8	515,8	515,8	515,8	515,8	515,8
Амортизація обладнання та НА	17,88	17,88	17,88	17,88	17,88	17,88	17,88	17,88	17,88	17,88	17,88	17,88
Матеріальні витрати	55,1	55,1	55,1	55,1	55,1	55,1	55,1	55,1	55,1	55,1	55,1	55,1
Витрати на заробітну плату	104	104	104	104	104	104	104	104	104	104	104	104
Нарахування на заробітну плату	22,88	22,88	22,88	22,88	22,88	22,88	22,88	22,88	22,88	22,88	22,88	22,88
Фінансовий результат	303,8	304,2	304,9	304,9	304,9	304,9	304,9	304,9	304,9	304,9	304,4	304,4
Податок на прибуток	54,7	54,8	54,9	54,9	54,9	54,9	54,9	54,9	54,9	54,9	54,8	54,8
Чистий ФР	249,1	249,5	250,0	250,0	250,0	250,0	250,0	250,0	250,0	250,0	249,6	249,6
Кумулятивний ФР	1914,7	2164,2	2414,2	2664,2	2914,2	3164,2	3414,2	3664,2	3914,2	4164,2	4413,8	4663,5

	2024											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Надходження всього	515,8	515,8	515,8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Амортизація обладнання та НА	17,88	17,88	17,88	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Матеріальні витрати	55,1	55,1	55,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Витрати на заробітну плату	104	104	104	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нарахування на заробітну плату	22,88	22,88	22,88	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Фінансовий результат	315,9	315,9	315,9	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Податок на прибуток	56,9	56,9	56,9	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Чистий ФР	259,1	259,1	259,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Кумулятивний ФР	4922,6	5181,6	5440,7	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Наведені розрахунки свідчать про те, що за час реалізації проекту чистий фінансовий результат буде становити 5 млн. 441 тис. грн. При цьому за відповідний період до бюджету ТОВ «Новий зір» повинно буде перерахувати 1 млн. 315 тис. грн. податку на прибуток.

Фінансовий профіль проекту без урахування фактору часу наведено на рисунку 3.1

Зазначена схема ведення бізнесу (рисунок 3.2) не може вважатися оптимальною, зважаючи на значну суму податку на прибуток, яке прийдеться перерахувати до бюджету.

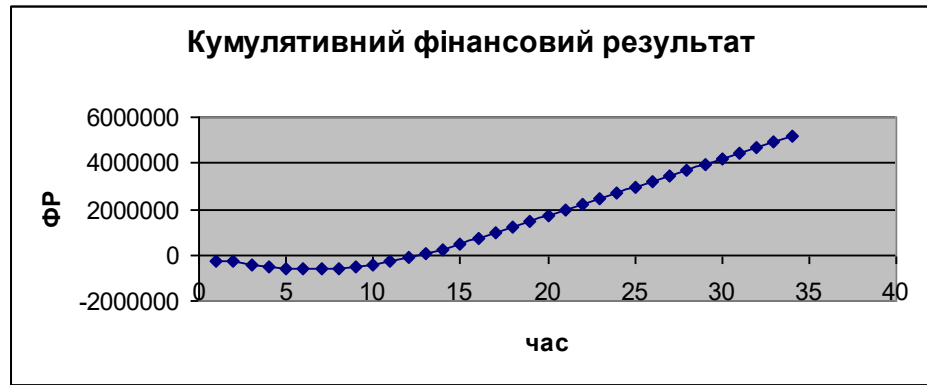

Рисунок 3.1 - Фінансовий профіль проекту

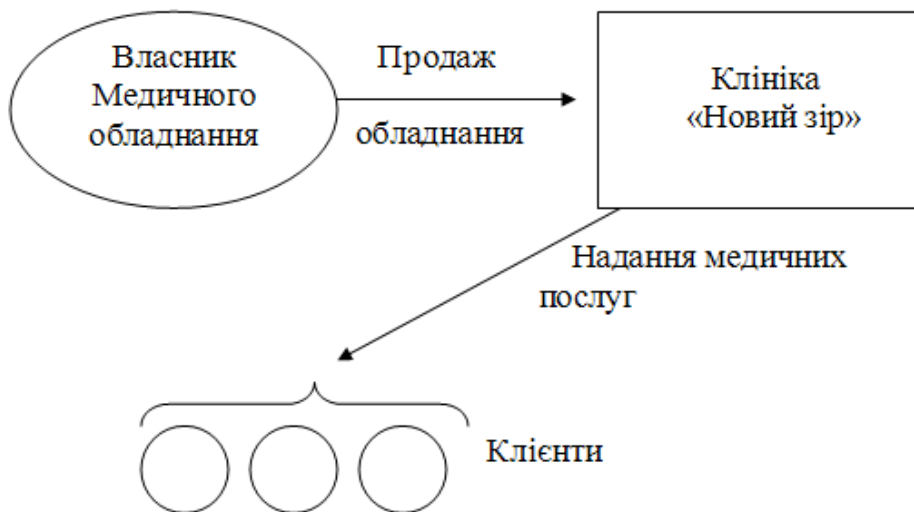

Рисунок 3.2 Стандартна схема бізнес-процесів клініки «Новий зір».

Менеджер при плануванні сум податків, що будуть підлягати сплаті до бюджету протягом всього життєвого циклу реалізації проекту повинен усвідомлювати повну картину щодо параметрів, які безпосередньо визначають можливості застосування тієї, або іншої схеми оптимізації податків.

Саме планування податкового навантаження дозволяє своєчасно застосовувати передбачені законодавством пільги в цілях мінімізації сум податків, які будуть перераховуватись до бюджету.

3.2 Планування податкового навантаження на підприємстві

Коли мова йде про оптимізацію ключового податку – податку на прибуток – дуже важливим є розуміння реальних масштабів грошових і фінансових потоків на підприємстві, оскільки саме вони відносяться до тих ключових показників, які у відповідності до діючого законодавства України визначають можливість застосування конкретної схеми альтернативного оподаткування.

Так, зокрема, для юридичних осіб передбачається всього одна можлива схема переходу на спрощену систему оподаткування, обліку та звітності.

Таблиця 3.2 – Альтернативні схеми оподаткування юридичних осіб

Групи	Кількість найманих працівників	Доход за попередній календарний рік	Види діяльності	Ставка ЄП:
III (юридичні особи)	середньооблікова кількість працівників не перевищує 50 осіб	не перевищує 7 002 000 грн.	всі види діяльності з урахуванням обмежень	а) 3 % від доходу у разі сплати ПДВ; б) 5 % від доходу у разі включення ПДВ до складу єдиного податку

Зважаючи на той факт, що підприємство «Новий зір» після реінжинірингу усіх бізнес-процесів та закупівлі новітнього устаткування і обладнання планує значні обсяги реалізації медичних послуг населенню, непересічне значення для податкового планування має розуміння саме масштабу діяльності клініки. Попередньо виручка від реалізації за роками не перевищує 7 млн. грн., але наближається до цієї цифри, тому підприємству у разі переходу на спрощену систему оподаткування потрібно слідкувати за тим, що виручка не перевищила 7 млн.грн. за рік.

Якщо ж справи у підприємства підуть добре, а виручка наблизиться до 7 млн.грн. на рік, можна запропонувати нову організаційну зміну

функціонування бізнесу, щоб продовжувати отримувати переваги спрощеної системи оподаткування.

При цьому нами пропонується зміна організаційної схеми функціонування бізнесу таким чином (рисунок 3.3).

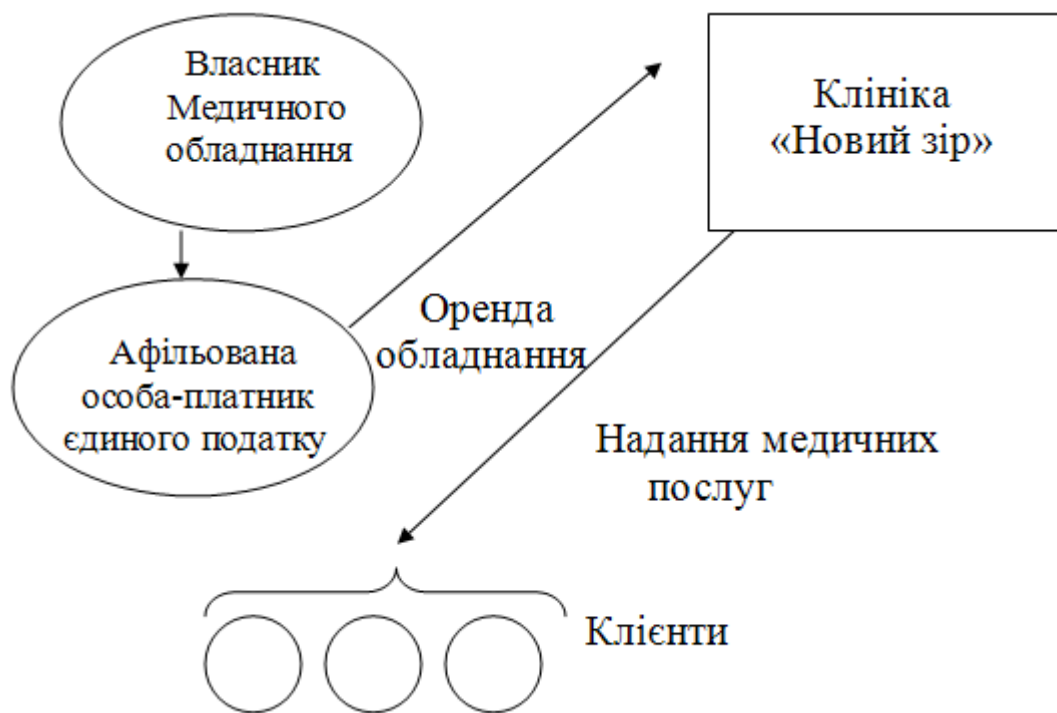

Рисунок 3.3 - Альтернативна схема бізнес-процесів клініки «Новий зір».

Альтернативна схема організації бізнесу передбачає реєстрацію юридичної особи, яка фактично виступаючи власником медичного устаткування і обладнання не продає його клініці, а здає в оренду. Сума орендної плати розраховується таким чином, щоб максимально наблизити до нуля суму прибутку у орендаря. Фактично застосовувана схема є класичним прикладом «перенесення бази оподаткування» в більш пільгову зону, якою є спрощена система оподаткування.

Застосовуючи запропоновану модель, фактично вдасться значно скоротити податкові платежі підприємства.

Таблиця 3.3 - Прогноз фінансових результатів від реалізації проекту за альтернативною схемою, 2022 рік

	2022											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Надходження всього	253140	286640	324520	361580	397420	436120	474660	511660	512140	512800	513400	514060
Оренда виробничого устаткування і обладнання	60000	90000	130000	160000	200000	200000	200000	200000	200000	200000	200000	200000
Матеріальні витрати	55100	55100	55100	55100	55100	55100	55100	55100	55100	55100	55100	55100
Витрати на заробітну плату	104000	104000	104000	104000	104000	104000	104000	104000	104000	104000	104000	104000
Нарахування на заробітну плату	22880	22880	22880	22880	22880	22880	22880	22880	22880	22880	22880	22880
Фінансовий результат	11160	14660	12540	19600	15440	54140	92680	129680	130160	130820	131420	132080
Податок на прибуток	2008,8	2638,8	2257,2	3528	2779,2	9745,2	16682,4	23342,4	23428,8	23547,6	23655,6	23774,4
Чистий ФР	9151,2	12021,2	10282,8	16072	12660,8	44394,8	75997,6	106337,6	106731,2	107272,4	107764,4	108305,6
Чистий фінансовий результат наростаючим підсумком	-442846	-430825	-420542	-404470	-391810	-347415	-271417	-165080	-58348,3	48924,1	156688,5	264994,1
Економія на податках для клініки "Новий зір"	7581,33	12981,33	20181,33	25581,33	32781,33	32781,33	32781,33	32781,33	32781,33	32781,33	32781,33	32781,33
Додаткові витрати на сплату єдиного податку	3000	4500	6500	8000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000
Ефект від податкової оптимізації	4581,33	8481,33	13681,33	17581,33	22781,33	22781,33	22781,33	22781,33	22781,33	22781,33	22781,33	22781,33
Наростаючим підсумком	4581,33	13062,66	26743,99	44325,32	67106,65	89887,98	112669,3	135450,6	158232	181013,3	203794,6	226576

Таблиця 3.4 - Прогноз фінансових результатів від реалізації проекту за альтернативною схемою, 2023 рік

	2023											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Надходження всього	514720	515140	515800	515800	515800	515800	515800	515800	515800	515800	515800	515800
Оренда виробничого устаткування і обладнання	300000	300000	300000	300000	300000	300000	300000	300000	300000	300000	300000	300000
Матеріальні витрати	55100	55100	55100	55100	55100	55100	55100	55100	55100	55100	55100	55100
Витрати на заробітну плату	104000	104000	104000	104000	104000	104000	104000	104000	104000	104000	104000	104000
Нарахування на заробітну плату	22880	22880	22880	22880	22880	22880	22880	22880	22880	22880	22880	22880
Фінансовий результат	32740	33160	33820	33820	33820	33820	33820	33820	33820	33820	33820	33820
Податок на прибуток	6220,6	6300,4	6425,8	6425,8	6425,8	6425,8	6425,8	6425,8	6425,8	6425,8	6425,8	6425,8
Чистий ФР	26519,4	26859,6	27394,2	27394,2	27394,2	27394,2	27394,2	27394,2	27394,2	27394,2	27394,2	27394,2
Чистий фінансовий результат наростаючим підсумком	291513,5	318373,1	345767,3	373161,5	400555,7	427949,9	455344,1	482738,3	510132,5	537526,7	564920,9	592315,1
Економія на податках для клініки "Новий зір"	48463,13	48458,93	48452,33	48452,33	48452,33	48452,33	48452,33	48452,33	48452,33	48452,33	48373,49	48373,49
Додаткові витрати на сплату єдиного податку	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000
Ефект від податкової оптимізації	33463,13	33458,93	33452,33	33452,33	33452,33	33452,33	33452,33	33452,33	33452,33	33452,33	33373,49	33373,49
Наростаючим підсумком	260039,1	293498	326950,4	360402,7	393855	427307,3	460759,7	494212	527664,3	561116,7	594490,2	627863,6

Таблиця 3.5 - Прогноз фінансових результатів від реалізації проекту за альтернативною схемою, 2024 рік

	2024р.		
	1	2	3
Находження всього	515800	515800	515800
Оренда обладнання і устаткування	320000	320000	320000
Матеріальні витрати	55100	55100	55100
Витрати на заробітну плату	104000	104000	104000
Нарахування на заробітну плату	22880	22880	22880
Фінансовий результат	2322	2322	2322
Податок на прибуток	417,96	417,96	417,96
Чистий ФР	1904,04	1904,04	1904,04
Чистий фінансовий результат наростаючим підсумком	594219,1	596123,2	598027,2
Економія на податках для клініки "Новий зір"	56450,97	56450,97	56450,97
Додаткові витрати на сплату єдиного податку	19200	19200	19200
Ефект від податкової оптимізації	37250,97	37250,97	37250,97
Наростаючим підсумком	665114,6	702365,6	739616,6

Наведені дані свідчать про те, що податкове планування є важливим інструментарієм фінансового менеджменту, оскільки дозволяє керівництву підприємства не тільки володіти об'єктивною інформацією щодо можливого податкового навантаження, але і управляти ним, застосовуючи різні схеми оптимізації.

Так, зокрема, для клініки «Новий зір» економія на податках за весь час реалізації проекту становитиме 739616,6 грн. Ефект від податкової оптимізації вже включає додаткові витрати на сплату 5 % від суми виручки платника єдиного податку, який одночасно є і власником медичного обладнання і орендодавцем.

Сума ефекту від податкової оптимізації суттєва, а тому саме зазначена схема і буде запропонована керівництву для впровадження її у діяльність клініки.

ВИСНОВКИ

В результаті написання кваліфікаційної роботи нами було встановлено, що податкове планування як дуже важливий і відповідальний етап фінансово-економічного планування на підприємстві є дієвим інструментарієм фінансового менеджменту від ефективності застосування якого залежать як результати фінансово-господарської діяльності підприємства в поточній перспективі, так і його майбутнє в цілому.

Формування і використання науково обґрунтованої системи планування, розробка та виконання системи планів дозволяють забезпечити досягнення поставлених цілей підприємства, укріпити і поліпшити його становище на ринку. Податкове планування ж на відміну від фінансово-економічного в цілому дозволяє усвідомлювати реальну картину податкового навантаження на бізнес та слугує вихідною інформацією для податкової оптимізації та управління обіговим капіталом і ліквідністю підприємства в цілому.

Від обґрунтованості визначення кількісних та якісних параметрів перспектив розвитку підприємства залежить обґрунтованість та конкретний алгоритм управлінських дій, в процесі реалізації яких відбувається оптимізація як окремих видів податків, так і податного менеджменту та податкової політики на підприємстві в цілому.

Наведені у третьому розділі кваліфікаційної роботи розрахунки податкового планування на прикладі конкретного підприємства яскраво свідчать про виключну практичну цінність та ефективність застосування теоретико-методологічного інструментарію податкового планування при здійсненні управління реальними фінансово-економічними ресурсами суб'єктів господарювання.

Для клініки «Новий зір» економія на податках за весь час реалізації проекту становитиме 739616,6 грн. Ефект від податкової оптимізації вже включає додаткові витрати на сплату 5 % від суми виручки платника

єдиного податку, який одночасно є і власником медичного обладнання і його орендодавцем для самої клініки. У разі виникнення потреби в розширенні бізнесу той же самий посередник, як місце акумулювання прибутку здійснює справжню інвестиційну діяльність – закуповує додаткове устаткування і обладнання і потім передає його у користування клініці.

Сума ефекту від податкової оптимізації ТОВ «Новий зір» суттєва, а тому має всі шанси на практичну реалізацію. До того ж саме використання фірми посередника в цілях оптимізації податкового навантаження дозволяє уникнути таких проблем, які як правило пов'язані із штучним подібною бізнесу (реєстрації декількох юридичних або фізичних осіб платників Єдиного податку) для цілей застосування більш пільгової ставки оподаткування прибутку зважаючи на менші обсяги оборотів кожного із них, як отримання ліцензій та відповідність кваліфікаційним вимогам контролюючих і регулюючих органів влади.

Отже податкове планування є реальним механізмом, який дозволяє в рамках діючого законодавства оптимізувати витрати підприємства і таким чином максимально сприяти нарощуванню його фінансово-економічного потенціалу.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Iliashenko, S. Fiscal decentralization: the Poland experience and Ukrainian prospects of implementation / S. Iliashenko, K. Iliashenko, T. Iliashenko // *Przeegląd Nauk Stosowanych*. - 2016. - #8. P. 21-35.
2. Атаманенко І. Б. Податкове планування в системі управління фінансами підприємства/ І. Б. Атаманенко // *Наукові записки. Серія «Економіка»*. Випуск 11. - С.193-197
3. Атаманенко І. Особливості організації податкового планування на підприємстві. Економічний аналіз. 2010. № 6. С. 32–35.
4. Барановська, І. В. Сучасна податкова система України з точки зору підприємця/ І. В. Барановська // *Актуальні проблеми економіки*. – 2008. – №8. – С. 172-183.
5. Бечко П.К. Податковий менеджмент: навч. посіб./ П. К. Бечко, Н. В. Лиса. - К.: Центр учбової літератури, 2009. С. 242–245.
6. Бідник Р. Напрями оптимізації податкового навантаження в Україні. URL: <http://libfor.com/index.php?newsid=2283> (дата звернення: 03.05.2021).
7. Білован О.В. Податкове планування підприємницької діяльності. Економіка та підприємство. 2006. № 5. С. 339–345.
8. Бланк І.А. Фінансовий менеджмент: Навчальний курс. - 2-е изд., Перераб. і доп. - К.: Ельга, Ніка-Центр, 2013.
9. Болдуєва О. В. Упорядкування податкових платежів на підприємстві / О.В.Болдуєва. // *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. - 2009. - № 1. - С. 25-29.
10. Боронос В.Г. Роль міжбюджетних трансфертів в забезпеченні стійкого розвитку економіки адміністративно-територіальних одиниць/ В.Г.Боронос, Т.О.Ілляшенко // *Вісник Сумського національного аграрного університету. Фінанси і кредит*. – 2013.№1. – С.43-51.

11. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов / Пер. с англ. — М.: ЗАО "Олимп Бизнес", 2006. — 623 с.
12. Бурденко, І. М. Аналіз стану й напрямки розвитку податкової системи України та її вплив на зростання економіки/ І. М. Бурденко, О. В. Кравченко //Актуальні проблеми економіки. – 2007. – № 4. – С.67-75.
13. Веремчук Д. В. Податкове планування як засіб оптимізації оподаткування прибутку підприємства / Д. В. Веремчук, Л. Б. Рябушка // Вісник Хмельницького національного університету. – 2009. - № 2. - Т. 1.
14. Голяш І.Д. Податкове планування підприємства як засіб запобігання правопорушенням/ І.Д. Голяш, С.Р Романів, О.М. Черешнюк // Гроші, фінанси і кредит. - Випуск 18. – 2018. – С.310-313
15. Горобінська, І. В. Аналіз податкового навантаження та його вплив на динаміку ділової активності [Текст] / І. В. Горобінська // Актуальні проблеми економіки. – 2004. – №10 (40). – С. 26-32.
16. Гринчук, Ю. С. Податкове планування як складова податкового менеджменту/ Ю. С. Гринчук, В. Ю. Гринчук - Інвестиції: практика та досвід. – 2011. - № 22. – С. 48-50
17. Єлисеєв А. Організація податкового планування на підприємстві. Власна справа. 2011. С. 2.
18. Єлисеєв А.В., Підлужний М.П. Мінімізація оподаткування законними способами. — Львів: Ліга-Прес, 2003. — 274 с.
19. Єфименко, Т. І. Податковий кодекс України як перший крок на шляху реформування вітчизняної податкової системи [Текст] / Т. І. Єфименко // Фінанси України. – 2010. – № 12. – С. 3-12.
20. Загородній А.Г. Фінансовий словник. – К., Наукова думка, 2000. – 286 с.
21. Загородній А.Г., Єлисеєв А.В. Податки та податкове планування підприємницької діяльності: монографія. Львів: Центр Бізнес-Сервісу, 2003. 152 с.

22. Загородній А.Г., Єлісеєв А.В. Податки та податкове планування підприємницької діяльності: монографія. — Львів. Податкове планування. Цент бізнес-сервісу, 2003. — 152 с.
23. Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності» №4014-VI // Відомості ВРУ. — 2011. - №№ 13 – 17.
24. Замасло, О. Т. Вплив податкової політики держави на фінансову діяльність підприємств [Текст] / О. Т. Замасло // Фінанси України. — 2002. — №7. — С. 39-43.
25. Іванов Ю. Б. Податковий менеджмент. [підруч.] / Ю. Б. Іванов, А. І. Крисоватий, .Кізима, А. Я. Карпова В. В. — К. : Знання, 2008. - 525 с.,
26. Іванов Ю. Податкове планування в системі менеджменту // Бухгалтерія. — 2005. — Вип. 9. — С. 14— 15.
27. Ілляшенко К. В. Податок на нерухоме майно в контексті бюджетної децентралізації в Україні: сучасний стан та перспективи реформування/ К. В.Ілляшенко; Т. О. Ілляшенко; Н. А. Антонюк // Механізм регулювання економіки, № 4, 2014. — с. 120-128.
28. Ілляшенко, Т.О. Знос як джерело оновлення, формування та функціонування основного капіталу та шляхи його покращання [Текст] / Т.О. Ілляшенко, Т.М. Лівацька // Вісник Сумського державного університету. Серія Економіка. - 2007. - №1. - С. 136-143.
29. Каламбет С.В., Антонов А.В. Основні напрямки удосконалення системи оподаткування підприємств // Фінанси України. — 2001. — № 5.
30. Калюжний В.В. Аналіз податкової системи підприємства та її вплив на підвищення ефективності виробництва // Фінанси України. — 2002. - №6.
31. Крисоватий, А. І. Податкова система [підруч.] / А. І. Крисоватий, О. М. Десятнюк : навчальний посібник. — Тернопіль: Карт-бланш, 2006. — 331 с.

32. Матвійчук Л.О., Олійник Л.Г. Податкове планування як інструмент управління фінансово-господарською діяльністю підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. 2016. №. 11. С. 178–186.
33. Медведев А. Н. Как планировать налоговые платежи. *Практическое руководство для предпринимателей /А. Н. Медведев.* – М.: ИНФРА-М, 2000. – 142 с.
34. Налоги : [учебн. пособ.] / [Черник Д. Г., Алексеев М. Ю., Брусиловская Н. А. и др.] ; под. ред. Черника Д.Г. – М.: Финансы и статистика, 2004. – 4-е изд., перераб. и доп. – 542 с.
35. Новосельська Л. Методи оцінювання рівня податкового навантаження на підприємствах. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2013. № 23 (10). С. 239–244.
36. Оліховський В.Я. Теоретичні аспекти податкового планування. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2012. № 722. С. 177–181.
37. Орищин Т. Оптимізація податкового навантаження підприємства: теоретичний та методичний аспекти. *Економіка та держава*. 2019. № 4. С. 58–62.
38. Орищин Т.М. Сучасні підходи до оптимізації оподаткування підприємств// *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського*. Серія: Економіка і управління. Том 31 (70). № 3, 2020. С.83-86.
39. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність: підручник / за заг. ред.: І.М. Сотник, Л.М. Таранюка. – Суми: Університетська книга, 2018. – 572 с.
40. Современный толковый налоговый словарь/ Сост. А.В. Началов.- М., 2006. - 480с.
41. Финансовое планирование и контроль: пер. с англ. / Под ред. М.А. Поукока и Тейлора А.Х. — М.: ИНФРА-М, 2007. — 462 с.

42. Хоронжий А. Податкове регулювання діяльності вітчизняних підприємств при становленні ринкових відносин. Науковий вісник НЛТУ України. 2010. № 20 (2). С. 104–109.

43. Чернякова Т.М. Роль податкового планування в управлінні податками на підприємстві/ Т.М. Чернякова, Ю.І. Хуснулліна. - 2008. – С.21-28.

44. Щербина Ю.О. Необхідність податкового планування у сільськогосподарських підприємствах. Галицький економічний вісник. 2016. Т. 50. № 1. С. 98–104.

ДОДАТОК А

Звіт про фінансові результати ТОВ «Новий зір» за 2020 р.

Підприємство	ТОВ «Новий зір» (назви українською)	Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ	КОДИ
			36550689

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2020 р.

Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	12920	6260
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	( )	( )
Валовий: прибуток	2090	12920	6260
збиток	2095	( )	( )
Інші операційні доходи	2120		
Адміністративні витрати	2130	(15030)	(7780)
Витрати на збут	2150	( )	( )
Інші операційні витрати	2180	( )	( )
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190		
збиток	2195	(2110)	(1510)
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220		
Інші доходи	2240		
Фінансові витрати	2250	( )	( )
Втрати від участі в капіталі	2255	( )	( )
Інші витрати	2270	( )	( )
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290		
збиток	2295	(2110)	(1510)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300		
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350		
збиток	2355	( )	( )

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2460		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465		

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	1200	3200
Витрати на оплату праці	2505	590	3210
Відрядування на соціальні заходи	2510	210	1160
Амортизація	2515	620	790
Інші операційні витрати	2520	6160	6670
Разом	2550	7780	15030